

Palakihin ang Aming Pananampalataya

***Sinabi ng mga apostol sa Panginoon, Pataasin
mo ang aming pananampalataya.
Lucas 17:5***

Habang papalapit ang katapusan ng isa na namang taon, angkop na suriin natin ang mahalagang paksa ng pananampalataya. Ang salitang pananampalataya ay lumilitaw nang daan-daang beses sa Bibliya. Marahil ay nakakagulat, maliban sa dalawa, ang lahat ng ito ay nasa Bagong Tipan, at sa lahat ng paggamit nito sa Bagong Tipan, 216 ay pagkatapos ng Araw ng Pentecostes. Lumilitaw lamang ang salita nang 29 na beses sa mga Ebanghelyo, at sa Ebanghelyo ni Juan ay hindi ito lumilitaw. Kapana-panabik din na mapansin na halos kalahati ng paggamit ng salitang pananampalataya sa Bagong Tipan ay nasa isa sa tatlong aklat—Roma, Galacia, at Hebreo. Kaya, upang mas pahalagahan ang paksang ito, maaaring balikan ang tatlong epistola ni Pablo bilang pangunahing sanggunian para sa impormasyon at pag-unawa tungkol sa pananampalataya.

Bago lumingon sa Bagong Tipan, nais muna nating tingnan ang tala sa Lumang Tipan. Bagaman sa unang tingin ay tila hindi binibigyang-diin ang pananampalataya sa mga kasulatan ng Lumang Tipan, ipinapakita ng dalawang tala ang kahalagahan na ibinigay ng Diyos dito. Ang unang paggamit ay ang mga salita ng Diyos na nakatuon sa bansang Israel, pinapagalitan sila dahil sa kanilang kakulangan sa pananampalataya. "Itatago ko ang aking mukha sa kanila," wika niya, "at titingnan ko kung ano ang magiging wakas nila; sapagkat sila'y isang baluktot na henerasyon, mga anak na walang pananampalataya." (Deuteronomio 32:20). Ang isa pang sanggunian sa Lumang Tipan tungkol sa pananampalataya ay nasa mga sinulat ng Propeta Habakuk. "Ang matuwid ay mabubuhay sa pamamagitan ng kanyang pananampalataya." (Habakuk 2:4). Pinagkomento ni Apostol Pablo ang parehong talata sa Bagong Tipan. Bagaman hindi tuwirang sanggunian sa kasulatan ng Deuteronomio, sinabi ni Pablo na hindi nakamtan ng Israel ang katuwiran "dahil hindi nila hinanap ito sa pamamagitan ng pananampalataya." (Roma 9:32). Ang kasulatan ni Habakuk ay direktang binanggit ni Pablo nang tatlong magkakahiwalay na beses sa kaniyang mga sulat—sa Roma 1:17, Galacia 3:11, at Hebreo 10:38. Napagtatanto natin, samakatuwid, na bagaman karamihan sa mga sanggunian sa

kasulatan tungkol sa pananampalataya ay nasa Bagong Tipan, ang saligan ng mahalagang paksang ito ay itinatag ng Diyos nang mas maaga pa.

Mga Susi sa Pag-unawa ng Pananampalataya

Sa simula ng ating aralin, nais naming ilista ang apat na pangunahing punto tungkol sa pananampalataya. Una, mula nang likhain ang tao, ang pananampalataya ay naging isang ganap na kinakailangan para sa sinuman upang magkaroon ng katayuan sa Diyos at magmana ng kaniyang mga pangako, maging ito man ay makalupa o makalangit. (Hebreo 11:6). Pangalawa, ang Kautusang Mosaiko ay hindi binigyang-diin ang pananampalataya, kundi ang mga gawa—ang pagsunod sa mga utos at na mga seremonya. (Efeso 2:15). Ikatlo, ang mga nakalugud sa Diyos noong panahon ng Lumang Tipan—ang mga Matuwid noong Unang Panahon—ay tinanggap Niya hindi dahil sa kanilang kakayahang tuparin ang Kautusan, kundi dahil sa kanilang pananampalataya. (Roma 4:13; Hebreo 11:1,2). Ika-apat, para sa bayan ng Diyos na nabubuhay pagkatapos ng Pentekostes, may hindi mapaghihiwalay na ugnayan sa pagitan ng pananampalataya at espirituwal na pagsilang sa simula ng Kristiyanong paglalakad, pati na rin sa araw-araw na paggana ng Banal na Espiritu at sa pag-usbong ng pananampalataya hanggang sa

katapusan ng paglalakad na iyon. (1 Corinto 12:7-9; Galacia 3:14). Ang huling puntong ito ay tumutulong sa atin na maunawaan kung gaano kahanga-hanga ang pananampalataya ng mga Sinaunang Kagalang-galang. Hindi sila ipinanganak ng Banal na Espiritu, ngunit nagkaroon sila ng malaking pananampalataya.

Ang susi sa pananampalataya ng mga sinaunang bayani ng Lumang Tipan ay ang ito ay isang proseso, isang pag-unlad, hindi lamang isang panandaliang paniniwala. Ang pananampalataya para sa kanila ay naging isang paraan ng pamumuhay. Pinamamahalaan nito ang kanilang kabuuang pananaw sa mundong kanilang ginagalawan at sa kanilang kinalalagyan dito. Si Abraham, halimbawa, ay naghanap ng isang lungsod na may banal na pundasyon, itinayo ng Diyos, na may pananampalataya na ang Diyos ay may plano para sa isang bagay sa hinaharap na magiging mas mabuting kaayusan para sa kanya at sa buong mundo kaysa sa mga nasirang kalagayan na umiiral noong kanyang panahon. Hebreo 11:10

Sa katulad na paraan, para sa anak ng Diyos ngayon, ang pag-unlad ng pananampalataya ay isang proseso rin. Kinakailangan ang pananampalataya sa oras ng pagsilang ng Banal na Espiritu sa isang antas, ngunit ito ay panimulang

punto pa lamang, hindi pa nauunlad at hindi pa nasusubok. Nagsisimula ang pag-unlad ng pananampalataya sa pagkakonsagra at pagsilang ng espiritu, ngunit hindi ito nagtatapos hanggang sa kamatayan at pagsilang ng espiritu. Ang tunay na pananampalataya ay hindi ang sabihin na tayo ay "maililigtas" o "ipinanganak muli," at pagkatapos ay halos kalimutan na lang ito, at paniwalaang iyon na ang gumagawa sa atin bilang isang Kristiyano. Sa kabaligtaran, ang pananampalataya at ang pag-unlad at pag-usbong nito pagkatapos ng muling pagsilang ng espiritu ang susi upang maging isang tunay na Kristiyano. Tulad ng sinasabi ni Pablo: "Hindi ako nahihiya sa ebanghelyo ni Cristo; sapagkat ito ang kapangyarihan ng Diyos tungo sa kaligtasan sa bawat sumasampalataya. ... Sapagkat doon ay nahahayag ang katuwiran ng Diyos mula sa pananampalataya tungo sa pananampalataya: gaya ng nasusulat, Ang matuwid ay mabubuhay sa pamamagitan ng pananampalataya." (Roma 1:16,17). Sa isang salin, ang bahagi ng talata 17 ay binabasa bilang "katuwiran na ayon sa pananampalataya mula simula hanggang wakas." Sa madaling salita, ang pamumuhay sa pamamagitan ng pananampalataya at ang pag-usad "mula sa pananampalataya tungo sa pananampalataya" ay isang patuloy na proseso sa buong buhay Kristiyano, hindi lamang isang saglit na paniniwala.

Kinakailangan Pa Rin ang Pananampalataya

Maaaring itanong, "Kailangan pa ba natin ng pananampalataya?" Pagkatapos ng lahat, mas malalim na ang kaalaman natin sa plano ng kaligtasan ng Diyos ngayon kaysa dati. Maraming hula sa Bibliya ang natupad na o kasalukuyang natutupad. Mayroon tayong tila walang katapusang suplay ng mga tulong sa Bibliya at kaugnay na materyales sa pag-aaral. Marahil ay hindi na kasinghalaga ang pananampalataya ngayon gaya ng dati . Si Jesus, na tumutukoy sa ating panahon, ay nagtanong ng isang kaugnay na tanong, "Kapag dumating ang Anak ng tao, makakakita pa kaya siya ng pananampalataya sa lupa?" (Lucas 18:8). Bagaman hindi niya direktang sinagot ang tanong na ito, ipinahiwatig ni Jesus sa kaniyang mga salita na ang pananampalataya ay talagang kakailanganin pa rin sa ating panahon, at bukod pa rito, na hindi niya ito matatagpuan nang sagana. Ang katotohanang ito, sa sarili nito, ay dapat makatulong sa atin na maunawaan ang malaking kahalagahan ng pananampalataya sa ating panahon, kapag napakakaunti na nito sa lupa. Bagaman mas malinaw nating nakikita ang dakilang plano ng kaligtasan ng Diyos kaysa sa anumang nakaraang panahon, hindi nito dapat bawasan ang pangangailangan para sa pananampalataya. Sa

katunayan, habang mas maraming bagay ang nakikita at nalalaman natin, mas dapat nating mapagtanto kung gaano karami pa ang hindi pa natin alam o lubos na nauunawaan, at dito pumapasok ang pananampalataya. Dapat pa ring malakas na umalingawngaw sa ating kalooban ang mga salita ni Pablo: "Sa pananampalataya tayo'y namumuhay, at hindi sa nakikita." 2 Corinto 5:7

Halimbawa, nakita at nalaman ni Abraham ang ilang bagay kahit noong kanyang panahon. Alam niya na makagagawa ang Diyos ng mga himala, gaya ng pagsilang ng isang anak nang siya at si Sara ay lampas na sa edad para magkaanak. Alam din ni Abraham na kayang iligtas ng Diyos mula sa kamatayan, na makikita sa kanyang pakikialam sa pagsasakripisyo kay Isaac. (Roma 4:16-21; Hebreo 11:17-19). Ang mga bagay na ito ay nakita at pinahalagahan ni Abraham gamit ang kanyang literal na mga mata. Higit pa rito, nakita niya sa mata ng pananampalataya ang isang panahon sa hinaharap kung kailan, sa pamamagitan ng isang binhi, pagpapalain ang lahat ng angkan sa lupa. (Genesis 12:3; 22:18). Hindi niya alam kung paano o kailan ito mangyayari, ngunit naniwala siyang ito ay matutupad. Tayo ngayon ay nakakakita rin ng maraming bagay, ngunit hindi pa lubos na alam ang lahat. Nakikita natin ang isang malaking panahon ng kaguluhan na nagaganap sa ating paligid, ngunit

marami sa mga detalye ng mga pangyayaring darating pa ay hindi natin alam. (Daniel 12:1). Nakikita at nauunawaan natin na ang bilang ng katawan ni Cristo sa panig na ito ng tabing ay unti-unting nababawasan, ngunit hindi natin alam ang araw o ang oras kung kailan ang huling miyembro ay papasok sa kaluwalhatian. Ang mga ito, at iba pang mga bagay, ay bahagya lamang nating nakikita, ngunit may pananampalataya tayo na ang lahat ay maisasakatuparan ayon sa kaayusan ng Diyos. 1 Corinto 13:12

Maaaring sabihin na kakailanganin natin ng mas matinding pananampalataya habang naghahanda tayong pumasok sa 2026 kaysa sa kailangan ni Abraham noong kanyang panahon, higit pa kaysa sa kailangan ng Maagang Simbahan, higit pa kaysa sa kailangan ng mga santo na nabuhay sa simula ng anihan, at higit pa kaysa sa kailangan natin mismo noong nakaraang taon. Maaari tayong maging tiyak na ang patuloy na paglago at pag-unlad ng pananampalataya, alinsunod sa mga kalagayan at karanasan ng bayan ng Panginoon sa bawat panahon, ay kinakailangan upang matagpuang lubos na kaaya-aya sa Diyos.

Dalawang Bahagi ng Pananampalataya - Nilalaman at Patunay

Ang ilang elemento ng pag-unlad ng isang Kristiyano ay hindi partikular na tinukoy sa Kasulatan, ngunit ang pananampalataya ay tinukoy. Ibinibigay ni Pablo ang kahulugan nito: "Ngayon ang pananampalataya ay ang katiwasayan ng mga inaasahan, ang katiyakan ng mga hindi nakikita." (Hebreo 11:1). Napapansin natin dito na ang pananampalataya ay hindi ang "mga inaasahan," ni hindi rin ang "mga hindi nakikita." Ito ay, sa halip, ang "sustansiya" at "patunay" ng mga bagay na ito. Ang ating "inaasahan" ay ang katuparan ng plano ng Diyos, hindi lamang para sa kaniyang simbahan, kundi pati na rin sa takdang panahon para sa buong mundo. Ang pananampalataya, ayon kay Pablo, ay ang "sustansiya" ng ating inaasahan. Ang salitang substance dito ay nangangahulugang "isang suporta o patibay." Ang suporta, o substansiya, ng ating pag-asa ay ang Salita ng Diyos, ang Bibliya. Ito ang pundasyong ng katotohanan na nagbibigay sa atin ng substansiya ng ating pag-asa. Ganito ito sinabi ni Pablo sa ibang lugar: "Ang pag-asang ito ay parang angkla ng kaluluwa, na tiyak at matatag, at nakapasok sa likod ng tabing." Hebreo 6:19

Ang ikalawang aspeto ng pananampalataya, ayon kay Pablo, ay "ang ebidensya ng mga bagay na hindi

nakikita." Ang mga bagay na hindi natin nakikita, sa pangkalahatan, ay ang mga nasa hinaharap, maging ito man ay bukas, sa susunod na linggo, sa susunod na taon, o sa maraming taon pa. Sa lahat ng mga kasong ito, hindi natin alam ang mga partikular na karanasan sa ating buhay na mangyayari. Ang salitang ebidensya ay nangangahulugang "patunay o pagpapatunay." Ang patunay ng mga nasa hinaharap, kaugnay ng pananampalataya, ay ipinapakita ng ginawa ng Diyos noong nakaraan. Sa madaling salita, maaari nating balikan ang ating mga karanasan at ang karanasan ng sangkatauhan sa pangkalahatan at makita na ang Diyos ay kumilos nang walang kapintasan hanggang sa kasalukuyang sandaling ito at isinagawa nang perpekto ang bawat maliit na detalye ng kaniyang plano. Narito ang patunay na nagpapatibay sa atin tungkol sa mga bagay na nasa hinaharap—yaong hindi natin nakikita. Dahil sa ebidensya, o patunay, ng nakaraang gawa ng Diyos na ating nakikita, magkaroon tayo ngayon ng pananampalataya sa hinaharap na pagtupad ng kaniyang plano, yaong hindi natin lubos na nakikita.

Ang dalawang aspeto ng pananampalataya – substansiya at ebidensya – ay maaari ring tingnan kaugnay ng pagganap ng Diyos. Ang bahagi ng pananampalataya na substansiya ay maaari nating tawaging "ang pananampalataya," ang katotohanan

ng plano ng Diyos at ang pagtupad nito. (Judas 1:3). Ang bahagi ng ebidensya ng pananampalataya ay maaari nating tawaging "ang ating pananampalataya." Ito ang mga karanasan sa buhay na naganap na, nagaganap ngayon, at magaganap pa sa hinaharap, na pinamamahalaan ayon sa mga kaayusan ng Diyos para sa bawat isa sa kaniyang mga anak. Sa pagtingin dito, nalalaman natin na siya ay ganap na magsasakatuparan sa lahat ng bagay sa hinaharap, gaya ng ginawa niya noon.

Dalawang uri ng karanasan ang tumutulong sa atin na paunlarin ang dalawang-bahaging estrukturang ito ng pananampalataya. Una, mayroon tayong mga karanasang pang-pagkatuto. Tinutulungan tayo nito na paunlarin ang sangkap na substansiya ng pananampalataya. Maaaring kabilang sa mga karanasang ito ang personal na pag-aaral, pagdalo sa iba't ibang pulong at pagtitipon ng mga tao ng Panginoon, personal na pagninilay at panalangin, at pakikipag-sapalaran sa kapwa Kristiyano. Ang ebidensiya na aspeto ng pananampalataya ay maaaring masabing nabubuo sa pamamagitan ng mga karanasang pang-aplikasyon. Kabilang dito ang mga karanasang tulad ng pakikitungo sa mundo, sa ating trabaho, pagdaraan sa iba't ibang pagsubok at pagsubok, ang ating mga tugon sa mga karanasang ito, kung paano tayo tumutugon sa mga karanasan ng mundo, at kung paano natin hinaharap ang mga

kawalang-katiyakan ng buhay. Sa pamamagitan ng parehong mga karanasang pang-pagkatuto at pang-aplikasyon, ang ating pananampalataya ay dapat lumago, umunlad, at tumaas habang tinatahak natin ang mga yapak ni Jesus.

Paglago ng Ating Pananampalataya

Sa teksto ng kasulatan sa simula ng araling ito, humiling ang mga alagad na palakihin ni Jesus ang kanilang pananampalataya. Hindi Siya tumugon nang tiyak, kundi ipinahayag Niya kung ano ang kayang gawin ng pinalaking pananampalataya. "Kung kayo'y may pananampalataya na kasinglaki ng butil ng mustasa, sasabihin ninyo sa punong sicomoro, 'Mataboy ka at itanim sa dagat,' at ito'y magsusunod sa inyo." (Lucas 17:6). Isang katulad na pahayag ang nakatala sa Ebanghelyo ni Mateo, "Kung kayo'y magkaroon ng pananampalataya na kasindagul ng butil ng mustasa, sasabihin ninyo sa bundok na ito, Lumipat ka mula rito hanggang doon; at lilipat nga; at walang magiging imposible sa inyo." (Mateo 17:20). Sa parehong pahayag na ito, napapansin natin na ang pinalakas na pananampalataya ay may kinalaman sa mga nagawa na hindi posible para sa tao—na inilalarawan ng mga bagay tulad ng paggalaw ng puno o bundok sa pamamagitan lamang ng pagsasalita rito. Upang higit pang bigyang-diin ang

mga tila imposible na gawaing ito, inihahalintulad niya ang ganitong pananampalataya sa buto ng mustasa, ang pinakamaliit sa lahat ng buto. (Marcos 4:31). Sa katunayan, sinasabi ni Jesus na kung mayroon tayong pananampalatayang katulad ng butil ng mustasa, magagawa ang mga bagay na imposible para sa tao.

Ang pagpapalago ng ating pananampalataya, samakatuwid, ay may kinalaman sa pagkilala at pagkakaroon ng tiwala na ang Diyos ay makagagawa ng mga bagay na hindi posible sa pamamagitan ng makataong kapangyarihan, maging ito man ay direktang may kaugnayan sa atin o sa katuparan ng kanyang plano sa pangkalahatan. Hindi pinagkalooban ni Jesus ang kahilingang ito ng kanyang mga alagad dahil alam niya na ang ganitong paglago ng pananampalataya ay magmumula sa karanasan, at sa paglipas ng panahon, hindi sa pamamagitan ng isang himala mula sa kanya o anumang agarang aksyon na maaari niyang gawin. Sa madaling sabi, ang paglago ng pananampalataya ay hindi nangyayari sa isang gabi, ni nang hindi namamalayan. Dumating sa mga alagad ang paglago ng pananampalataya—at dumarating din sa atin—sa pamamagitan ng mas malalim na pagkilala sa Diyos, sa kanyang plano, sa kanyang katotohanan, sa "sustansiya" ng ating mga pag-asa, at sa pamamagitan ng patuloy na pagkilala at

pagpapahalaga sa kanyang pamumuno sa nakaraan at sa kasalukuyan, na siyang "patunay" na mayroon tayo upang harapin ang hinaharap at ang mga hindi pa nakikitang karanasan sa buhay.

Maliit na Pananampalataya at Dakilang Pananampalataya

Kung ang pananampalataya ay lalago, ibig sabihin ay kung minsan hindi natin ito taglay nang buong-buo gaya ng nararapat. Totoo rin ito sa mga alagad ng ating Panginoon noong kaniyang ministeryo sa lupa. Sa apat na magkakahiwalay na pagkakataon, sinabi ni Jesus sa kanila na sila ay "mababa ang pananampalataya." (Mateo 6:26-30; 8:25,26; 14:28-32; 16:5-10). Hindi nagbibigay-daan ang kalawakan para sa detalyadong pagpapaliwanag ng mga talataing ito, maliban sa pagbubuod ng mga suliraning humadlang sa pananampalataya ng mga alagad at, paminsan-minsan, sa atin din.

Sa mga naunang salaysay, nagkukulang ang pananampalataya dahil sa: pagkabahala sa kasalukuyan at hinaharap na pangangailangang makamundo, kabilang ang mga maaaring hindi man mangyari; takot sa mga unos ng buhay na sumasapit paminsan-minsan sa mga anak ng Diyos; kawalan ng kakayahang panatilihin ang pagtitiwala at kumpiyansa sa pagdaraan sa mga karanasang lubos

na lampas sa kontrol ng laman; at makalamang pangangatwiran, partikular ang pagkalimot kung paano ginabayan ng Panginoon ang mga nakaraang karanasan.

Ang mga solusyon sa mga halimbawang ito ng pangangailangan para sa mas matibay na pananampalataya ay: pagpapalit ng pagkabahala sa mga bagay na panandalian sa pamamagitan ng paghahangad ng mga bagay na espirituwal; paggunita na ang Panginoon ang kumokontrol sa mga unos ng buhay na dumarating sa atin at papatahimikin Niya ang mga ito sa tamang sandali na Niya na pinakamabuti para sa ating espirituwal na pag-unlad; ang paglinang ng pagtitiyaga at katatagan sa ating mga karanasan, na nauunawaan na ang Panginoon ay hindi kailanman tayo iiwan o pababayaan; at ang pagbabalik-tanaw sa ebidensya na mayroon tayo ng perpektong pagganap ng Diyos sa lahat ng nakaraang karanasan ng ating buhay. Lahat ng mga lunas na ito ay magpapalakas ng ating pananampalataya, tulad ng ginawa nila sa kaso ng mga disipulo ni Jesus. Mateo 6:33; Awit 107:29; Hebreo 13:5; Filipos 1:6

Ang mga Kasulatan ay naglalaman ng maraming kahanga-hangang halimbawa ng pananampalataya. Pinakatanyag ang salaysay sa Hebreo kabanata 11, tungkol sa maraming tapat na tao noong unang panahon. Hindi lamang sila nagkaroon ng

pananampalataya, kundi lumago pa ito habang nagpapatuloy ang kanilang buhay, hanggang sa kamatayan. "Ang lahat ng ito ay namatay sa pananampalataya, na hindi nila natanggap ang mga pangako, kundi nakita lamang ang mga ito mula sa malayo, at kumbinsido rito, at niyakap ang mga ito, at inamin na sila'y mga dayuhan at peregrino sa lupa." (Hebreo 11:13). Tayo rin ay dapat mamatay sa pananampalataya, na nakaaalam na doon lamang, kung tayo'y magiging tapat, matatanggap natin ang ipinangakong mana. Tayo rin ay mga peregrino at dayuhan sa lupa, at "ang ating pagkamamamayan ay nasa langit." (Filipos 3:20). Ipinagpalit na natin ang mga karapatan at pribilehiyo sa lupa at hinahanap ang isang "mas mabuting bansa ... isang makalangit na bansa." Hebreo 11:16; 1 Pedro 2:11

Mga Layunin para sa Bagong Taon

Habang papalapit ang katapusan ng 2025 at papasok tayo sa isang Bagong Taon, napakahalaga na tandaan natin ang malaking kahalagahan ng pagpapalago at pag-pamahinahin ng ating pananampalataya. Para rito, gawin natin ang mga sumusunod na resolusyon para sa darating na taon:

1. Maging aktibo para sa Panginoon, sa Katotohanan, at sa mga kapatid. Magpursige sa lahat ng mga larangang ito, na alam ninyong ang

isang aktibong buhay Kristiyano ay isa sa mga susi sa paglago ng pananampalataya. 1 Timoteo 6:18; Tito 3:8

2. Itutok ang ating pagmumuni-muni sa Salita ng Diyos at sa maraming tulong na magagamit natin sa kasalukuyan. Ang pag-aaral ng Salita ng Diyos ay hindi kailanman magkakaroon ng ibang epekto kundi ang magpabago sa substansiya ng ating estruktura ng pananampalataya. Juan 5:39; 2 Timoteo 2:15

3. Huwag masangkot o mag-alala sa napakaraming problema ng mundo, ni sa kanilang solusyon, na tanging ang kaharian ni Cristo lamang ang magdudulot. Kung tila hinihila tayo ng mga kalagayan sa mundo palayo sa Salita ng Diyos, o sa kapayapaan ng Diyos, marahil ay panahon na para patayin ang telebisyon o radyo; lumayo sa patuloy na pagbomba ng balita at opinyon sa pamamagitan ng elektronik at social media; at iwasan ang mga bagay na isinulat ng makataong pangangatwiran ng tao na nagmumungkahi ng mga solusyong hindi magagawa. Tandaan na ang Diyos ang may kontrol sa lahat ng bagay at hindi tayo kailangang mag-alala. Filipos 4:6,7; 1 Pedro 5:7

4. Magpatuloy sa pagbantay, tandaan na may kaibahan ang pagbabantay at ang mahuli at mag-alala sa mga nangyayari sa mundo. Ang isang tagapagbantay sa tore ng bantay ay hindi nakikilahok

sa mga labanan ng mundong ito, kundi nagbabantay upang makita ang kapangyarihan ng Diyos habang ginagamit ito upang talunin ang kaniyang mga kaaway. Magbantay upang makita ang pagbubukas at katuparan ng hula. Papatibayin din nito ang ating pananampalataya. 1 Corinto 16:13; 1 Pedro 4:7

5. Magalak at magsaya. Maging positibo sa iyong buhay sa Panginoon, maging positibo sa iyong mga kapatid, maging positibo at matatag sa Katotohanan, at maging positibo sa magandang kinalabasan ng plano ng Diyos. Tingnan ang lahat ng karanasan sa buhay mula sa pananaw ng dakilang plano ng kaligtasan ng Diyos, at ang magiging resulta nito ay lalong tumibay na pananampalataya. Filipos 4:4; 1 Tesalonica 5:16

Ang pananampalataya ang dapat gumabay sa atin hanggang sa ating huling hininga. Para sa alinman sa atin, maaaring ito ay ngayon, bukas, sa susunod na buwan, sa susunod na taon, o sa maraming taon pa. Gayunpaman, gaano man karami ang natitirang araw ng ating buhay, ang pananampalataya ay palaging kakailanganin. Sa pamamagitan ng pinagyaman at pinalakas na pananampalataya, hindi mahalaga kung gaano katagal o gaano kaba ang ating buhay, o kung ano man ang mangyari sa daan, sapagkat tayo ay lubos na magiging handa, sa espirituwal na paraan, upang magtagumpay. "Ito ang

tagumpay na nanaig sa sanlibutan, ang ating pananampalataya." 1 Juan 5:4

"Huwag ninyong kalimutan ang mga nakaraang araw nang matanggap ninyo ang liwanag at dumaan sa napakalaki at masakit na pakikibaka. Ito ay dahil sa bahagi ay nakatitig ang lahat sa inyo habang tinitiiis ninyo ang masasakit na salita at mabibigat na karanasan, at dahil sa bahagi naman ay isinama ninyo ang inyong sarili sa mga nakaranas ng kaparehong pagdurusa. Nakiramay kayo sa mga ikinulong at naging masigla kayo nang nakumpiska ang inyong mga ari-arian, sapagkat alam ninyo na mayroon kayong mas matibay at pangmatagalang kayamanan sa Langit. Huwag mong itakwil ang iyong pagkakatiwalaan ngayon—may kasamang mayamang gantimpala ito sa darating na mundo. Ang matiyagang pagtitiis ang kailangan mo upang, matapos mong gawin ang kalooban ng Diyos, matanggap mo ang ipinangako Niya. Sapagkat sandali na lamang, at ang darating ay darating na at hindi magpapaliban. Ngayon, ang matuwid ay mabubuhay sa pamamagitan ng pananampalataya; ngunit kung may sinumang umatras, wala akong kasiyahan sa kaniya. Tiyak na hindi tayo mga taong umatras, ... kundi mga taong nagpapatibay [nagpapalago] ng kanilang pananampalataya hanggang sa ganap na kaligtasan ng kanilang mga kaluluwa!" Hebreo 10:32-39